

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Rejonowy w Zgierzu oddalił powództwo C. L. przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. o ustalenie (pkt 1), przyznał adw. W. G. kwotę 1 476,00 złotych tytułem wynagrodzenia za nieopłaconą pomoc prawną udzieloną powodowi z urzędu (pkt 2) i nie obciążył powoda obowiązkiem zwrotu na rzecz pozwanej kosztów procesu.

Sąd Rejonowy ustalił stan faktyczny, którego najważniejsze elementy były następujące:

12 października 2016 roku C. L. zawarł z (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. umowę pożyczki numer (...). Na jej podstawie powód otrzymał od pozwanego kwotę 7 500 zł. Całkowita kwota do zapłaty wyniosła 14 704,79 złotych. Powód zobowiązał się do spłaty pożyczki do dnia 12 listopada 2018 roku w 24 miesięcznych ratach w kwotach po 612,71 zł, przy czym ostaną ratą w wysokości 612,46 zł. Prowizja za udzielenie pożyczki wyniosła 6 336 złotych.

Powód podpisując umowę pożyczki nie czytał postanowień umowy w zakresie kosztów udzielenia pożyczki. Wiedział jaka będzie wysokość miesięcznej raty i przez jaki okres czasu będzie następowała spłata. Powodowi zostały przed podpisaniem umowy udostępnione wszystkie dokumenty związane z zawieraną umową. Powód zawierając umowę działał dobrowolnie, bez nacisku ze strony innych osób. Zawierał już wcześniej z pozwaną umowy pożyczki.

Powód utrzymuje się z emerytury w wysokości 1 560 złotych. Mieszka w wynajmowanym mieszkaniu. Powód posiada liczne zajęcia komornicze w związku z zaciągniętymi zobowiązaniami finansowymi.

W takich okolicznościach faktycznych Sąd Rejonowy uznał, że powództwo podlegało oddaleniu, gdyż kwestionowana przez powoda prowizja za udzielenie pożyczki wynika z postanowienia umownego, które nie może być uznane za sprzeczne z dobrymi obyczajami. Podkreślono, że zakwestionowane postanowienia umowne, mimo iż w treści pozwu wskazano, że dotyczą umowy nr (...) z dnia 29 listopada 2013 roku w istocie dotyczą umowy (...) z dnia 12 października 2016 roku, na co wskazują dowody zgromadzone w sprawie, w tym treść załączonej do pozwu umowy. Niezależnie od tej okoliczności ustalona prowizja znajduje uzasadnienie w przepisach prawa. Jej wysokość nie była zawyżona i nieproporcjonalna do kwoty udzielonej pożyczki.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej orzeczono na podstawie

§ 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 roku, poz. 1800). Na mocy art. 102 k.p.c. sąd nie obciążył powoda kosztami procesu. Powód znajduje się w trudnej sytuacji finansowej. Jest osobą starszą, wykazującą nieporadność w dbaniu o swoje interesy finansowe i w tej sytuacji obciążenie go kosztami procesu godziłoby w poczucie sprawiedliwości.

Apelację od powyższego orzeczenia złożył powód, który zaskarżył to orzeczenie w zakresie oddalenia powództwa. Skarżący zarzucił obrazę:

1. art. 3 ust. 1 ustawy z 16.04.1993 roku o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji poprzez jego niezastosowanie w sytuacji, gdy pozwana stosuje dodatkowe opłaty przygotowawcze pod nazwą prowizji, która nie odpowiada wartości świadczeń realizowanych w ramach tej opłaty;

2. art. 383¹ k.c. w zw. z art. 58 § 2 k.c. poprzez uznanie, że prowizja w kwocie 6 336 zł przy pożyczce w wysokości 7 500 zł jest ważna, chociaż jej wysokość ewidentnie nie jest związana z kosztami poniesionymi przez pożyczkodawcę w związku z zawieraniem umowy

i zapłatą kwoty pożyczki;

3. art. 36a ustawy o kredycie konsumenckim poprzez przyjęcie, że celem regulacji było ograniczenie praw konsumenta i dopuszczenie do ustanawiania pozaodsetkowych kosztów kredytu w wysokości przekraczającej koszty poniesione przez kredytodawcę w związku z zawartą umową,

4. art. 385¹ k.c. w zw. z art. 385² k.c. poprzez przyjęcie, że prowizja w wysokości zbliżonej do pożyczki w umowie konsumenckiej nie zmierza do sztucznego zwiększania kwoty pożyczki, jest zgodna z dobrymi obyczajami i nie narusza interesów konsumenta;

5. art. 385¹ k.c. w zw. z art. 385² k.c. i art. 385³ k.c. poprzez ich niezastosowanie w sytuacji, gdy przewidziana w umowie prowizja rażąco narusza interes powoda jako konsumenta przez swoją wygórowaną wysokość i brak ekwiwalentnego świadczenia na rzecz konsumenta i przez to powoda nie wiąże.

Na powyższych podstawach skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez uwzględnienie powództwa w całości, a także o zasądzenie zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu i o nieobciążanie powoda kosztami postępowania.

W toku postępowania apelacyjnego ogłoszono upadłość powoda.

W jego miejsce do procesu wszedł syndyk masy upadłości.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

apelacja jest bezzasadna.

Sąd Rejonowy prawidłowo ustalił stan faktyczny, co umożliwił Sądowi odwoławczemu przyjęcie tych ustaleń faktycznych za własne.

Apelujący zupełnie nie dostrzega faktu, że podniesione przez niego zarzuty dotyczą innej umowy pożyczki niż ta, która jest objęta żądaniem pozwu. Pozew obejmuje żądanie ustalenia nieistnienia części umowy nr (...) z dnia 29 listopada 2013 roku. Tak sformułowane powództwo podlegało ocenie pod kątem przesłanek z art. 189 k.p.c., zgodnie z którym można żądać ustalenia przez sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny. Dokładne określenie żądania, stosownie do brzmienia art. 187 § 1 pkt 1 k.p.c., stanowi element konieczny pozwu. Nie ma przy tym wątpliwości, że żądanie pozwu powinno zawierać wszystkie elementy, które powinny znaleźć się następnie w wyroku uwzględniającym powództwo. Sąd nie może zaś w wyroku zamieścić rozstrzygnięcia różniącego się istotnie w stosunku do żądania, ponieważ oznacza to orzekanie bez żądania albo ponad żądanie. Ustawodawca w art. 321 § 1 k.p.c. wprowadził zasadę, że sąd w postępowaniu cywilnym orzeka tylko o roszczeniach, które zostały zgłoszone przez powoda.

W konsekwencji powyższych uwag należało przyjąć, że zarzuty apelacji, które dotyczą umowy pożyczki nr (...) z dnia 12 października 2016 roku, nie mają żadnego związku z umową, której dotyczy żądanie pozwu, a więc są całkowicie bezprzedmiotowe. Nawet ich uwzględnienie nie mogło prowadzić do oczekiwanego rozstrzygnięcia, a więc uwzględnienia powództwa. Dlatego nie ma potrzeby oceny zasadności tych zarzutów.

Trzeba podkreślić, że żądanie zawarte w pozwie zostało podtrzymane w apelacji. Nie podniesiono żadnych zarzutów formalnych, które mogły doprowadzić do zakwestionowania podstawy faktycznej pod kątem zgodności ze zgłoszonym pod osąd roszczeniem. Nie było więc podstaw do oczekiwania w II instancji korekty żądania pozwu czy dostrzeżenia z urzędu nierozpoznania przez sąd pierwszej instancji istoty sprawy. Powód korzystał z pomocy profesjonalnego pełnomocnika, który w żaden sposób nie odniósł się do kwestii niezgodności żądania pozwu z załączonymi do pozwu dokumentami, co Sąd Rejonowy wprost podniósł w uzasadnieniu

zaskarżonego wyroku. Także syndyk masy upadłości, który wstąpił do procesu, nie podniósł w tym zakresie żadnych zarzutów. Ostatecznie Sąd Okręgowy nie dysponował zarzutami, które podważały trafność oddalenia powództwa przez Sąd I instancji ani nie miał podstaw do działania z urzędu w kierunku uchylenia tego rozstrzygnięcia.

Z tych względów, na podstawie art. 385 k.p.c., apelacja podlegała oddaleniu.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 102 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. Okoliczności tej sprawy są szczególne, gdyż wskutek wadliwego sformułowania żądania w ogóle nie było możliwości merytorycznego sprawdzenia poprawności rozumowania Sądu Rejonowego odnośnie rozumienia abuzywności postanowień umownych. W takiej sytuacji obciążenie powoda kosztami postanowienia apelacyjnego byłoby niesprawiedliwe.